

Joan Lluís Alegret
Professor d'Antropologia Social i director
de la Càtedra d'Estudis Marítims

Passat i futur de les catedres de la UdG

Un dels instruments institucionals de què s'ha dotat la UdG des de la seva creació són les catedres. No totes les universitats les fan servir. En l'actualitat ja són 17. La idea inicial era molt vàlida i coherent amb els objectius d'una universitat nova i petita. Es tractava d'apropar-se al màxim al territori, entre altres motius, com a alternativa a la creació de nous campus en altres poblacions fora de Girona. La Càtedra esdevenia, així, la manera que tenien les viles de la demarcació de tenir presència universitària a casa seva. Així, varen néixer catedres amb fort arrelament local, com ara a Figueres, Olot o Palamós, dedicades a temes que tenien a veure amb algunes de les característiques de la vida d'aquestes poblacions i que, a partir de llavors, prenen dimensió universitària: transferència de coneixement, recerca, divulgació, promoció cultural, etc., a part del capital polític que suposava per a la vila. En paral·lel es varen anar creant altres catedres més vinculades a fets, personatges o temes concrets, com pensadors, literats o científics, o a problemes que trobaven en les catedres un espai de projecció que casava perfectament amb els objectius institucionals de la UdG, al mateix temps que es mantenia, en part, aquell objectiu de presència territorial. Podríem classificar ambdós tipus de catedres seguint un model tradicional.

Ara, els canvis que s'estan produint en el model universitari català també arriben a les catedres amb l'aparició d'un nou model que podríem anomenar anglosaxó i del qual són paradigma les conegudes catedres d'empresa (CE).

En les instàncies polítiques actuals de la Conselleria d'Innovació, Universitats i Empresa, i sense saber si en això coincideix la UdG, les CE es consideren com instruments per formalitzar i fer públics acords durables de col·laboració d'ampli abast, en un o diversos dominis del coneixement, entre la Universitat i les empreses o institucions. Vist això, crec que no estarà de més tenir en compte que, a més de certs avantatges, aquest model també pot comportar greus perills de sotmetiment dels objectius de recerca i creació de coneixement a interessos empresarials o institucionals altres que, malgrat ser legítims, es deuen a interessos no precisament públics, i tot plegat sota la coartada de la necessitat de millorar el finançament i la inserció laboral dels graduats.

